

Raadsinformatiememo

Datum maandag 7 juni 2021
 Ons kenmerk 21.724281
 Aan De gemeenteraad en steunfractieleden
 Kopie aan
 Van J.M. Kruit
 Steller Martien Nieuweboer
 Onderwerp Raadsinformatiememo Meicirculaire 2021 Gemeentefonds

Geachte dames en heren,

De Meicirculaire 2021 Gemeentefonds is ontvangen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Via deze raadsinformatiememo willen wij u informeren over de financiële effecten die voortvloeien uit de Meicirculaire 2021 Gemeentefonds voor de gemeente Schagen.

Toelichting

De toename in 2021 wordt grotendeels veroorzaakt door de extra middelen die het Rijk beschikbaar heeft gesteld voor de jeugdzorg. Voor Schagen is dit een bedrag van € 981.000. Het kabinet heeft voor 2022 extra budget ad € 1.314 miljoen voor de jeugdzorg beschikbaar gesteld. Dit is nog niet verwerkt in deze meicirculaire. In de komende weken worden de gemeenten geïnformeerd over de wijze van uitkeren en de verdeling. Het bedrag voor de jaren 2023 en verder is ter besluitvorming van het nieuwe kabinet.

Met ingang van 2022 is voor de jeugdzorg het nieuwe woonplaatsbeginsel ingevoerd, waardoor de vergoeding van het Rijk voor Schagen daalt met € 497.000 per jaar. De verantwoordelijkheid voor de zorg van de jeugdige verschuift naar de gemeente waar de jeugdige stond ingeschreven voorafgaand aan de zorg. Er wordt nog onderzocht wat de financiële gevolgen van het nieuwe woonplaatsbeginsel voor Schagen zijn met betrekking tot het uitgavenbudget.

De accessen zijn naar beneden aangepast als gevolg van lagere loon- en prijsontwikkeling. Dit heeft tot gevolg dat de algemene uitkeringen lager worden. Dit wordt (gedeeltelijk) gecompenseerd, doordat het jaar 2022 het basisjaar wordt. Daardoor wordt er rekening gehouden met de inflatiecorrectie voor 2022 ad € 890.000.

De financiële mutaties uit de meicirculaire 2021 worden voor het jaar 2021 in de volgende tussenrapportage 2021 verwerkt en voor de jaren 2022-2025 in de (meerjaren)begroting 2022-2025.

De financiële effecten ten opzichte van de in de begrotingen 2021 tot en met 2025 betreffen:

	Bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
	Stand decembercirculaire 2020	72.175	72.525	72.922	73.389	74.226
1.	Maart brief 2021 Ministerie; 4^e steunpakket corona	556				
	Mutaties:					

2.	Accres, nominale ontwikkeling en aantallen	81	922	446	45	-184
3.	IU Voogdij/18+	32	-497	-497	-497	-497
4.	Jeugdzorg	981				
5.	IU Participatie	68	63	61	56	47
6.	DU Maatschappelijke begeleiding statushouders	55				
7.	DU Heroriëntatie zelfstandigen	21				
8.	DU Jeugd aan zet	10				
9.	IU Inburgering	3	29	16	10	4
10.	Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	10	10	10	10	10
11.	Handhaving energielabel C kantoren	5	5	5	5	5
12.	BCF plafond	-56	-56	-56	-56	-56
13.	Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening	19	19	19	19	19
14.	Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg		11	11	11	11
15.	DU Armoedebestrijding kinderen		-8	-8	-8	-8
16.	Wet Open Overheid		124	139	154	170
17.	DU Kerkensie	50				
	Totaal mutaties meicirculaire 2021	1.279	622	146	-251	-479
	Stand meicirculaire 2021	74.010	73.147	73.068	73.138	73.747
	Hier tegenover staan de volgende mutaties in de uitgaven:					
5.	IU Participatie	68	63	61	56	47
6.	DU Maatschappelijke begeleiding statushouders	55				
7.	DU Heroriëntatie zelfstandigen	21				
8.	DU Jeugd aan zet	10				
9.	IU Inburgering	3	29	16	10	4
10.	Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	10	10	10	10	10
16.	Wet Open Overheid		124	139	154	170
	Totaal uitgaven	167	226	226	230	231

Toelichting per onderdeel uit de tabel:

1. Maart brief 2021 Ministerie; 4^e steunpakket corona

Van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is, vooruit lopend op de meicirculaire 2021 van het gemeentefonds, informatie ontvangen over het 4^e steunpakket coronacrisis.

In totaal ontvangt de gemeente Schagen € 555.198. Dit bedrag betreft de volgende onderdelen:

Perspectief jeugd en jongeren	€ 74.088
Jongerenwerk	€ 25.658
Mentale ondersteuning	€ 21.487
Activiteiten en ontmoetingen	€ 14.761
Bijzondere bijstand (TONK)	€ 107.269

Afvalverwerking	€ 79.115
Bestrijding eenzaamheid ouderen	€ 119.454
Extra begeleiding kwetsbare groepen	€ 98.990
Voorschoolse voorziening peuters	€ 14.376
Totaal	€ 555.198

Deze extra inkomsten en de hiermee samenhangende uitgaven zijn verwerkt in de 1^e tussenrapportage 2021.

2. Accres, nominale ontwikkeling en aantallen

Het gemeentefonds groeit of krimpt met de ontwikkeling van de Rijksuitgaven (zogenaamd trap op trap af systeem). De ontwikkeling wordt vertaald in een accres. Het accres voor 2021 is vastgeklit op het niveau van de meicirculaire 2020. Hierdoor vinden er geen verrekeningen plaats als de Rijksuitgaven veranderen. Vanaf 2022 zijn de accresen wel weer aangepast. Omdat de loon- en prijsontwikkeling naar beneden zijn aangepast en er rekening wordt gehouden met lagere rentelasten en eu-afdrachten, dalen de accresen.

Bovendien zijn de aantallen aangepast aan de meest recente ramingen die het Rijk hanteert bij de meicirculaire 2020.

Voor de (meerjaren)begroting 2022-2025 is het jaar 2022 het basisjaar. De uitkeringsfactor voor 2022 wordt daarom aangepast van constante prijzen naar lopende prijzen. Dit betekent dat er nu rekening is gehouden met de inflatiecorrectie voor 2022 van circa € 0,89 miljoen. Dit werkt ook positief door in de jaren 2023 en verder.

3. Integratie-uitkering Voogdij/18+

Met ingang van 2022 wordt het nieuwe woonplaatsbeginsel ingevoerd. Er vindt dan een verschuiving plaats van jeugdigen van de gemeente, waar ze zorg ontvangen, naar de gemeente, waar ze ingeschreven waren voorafgaand aan de zorg. Dit heeft tot gevolg dat de vergoeding voor Schagen m.i.v. 2022 daalt met € 497.000.

4. Jeugdzorg

Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen over extra compensatie. In de tussentijd is eind april over het eerste onderwerp een akkoord bereikt tussen VNG en rijksoverheid over een extra compensatie van € 613 miljoen incidenteel in 2021, bovenop de € 300 miljoen die eerder al verstrekt is. Van de extra compensatie zal € 493 miljoen via het gemeentefonds lopen. De rest ad € 120 miljoen via specifieke uitkeringen (zgn. SPUK's). Hierbij praten we over uitbreiding van de criscapaciteit en het verbeteren van accommodaties. Deze compensaties worden verstrekt aan een beperkt aantal gemeenten of jeugdzorgregio's.

De compensatie via het gemeentefonds betreft:

- o Vormgeven consultatiefunctie ggz, tegen gaan wachtlijsten bij lichtere jeugdhulpproblematiek en tegengaan verdringing van andere uitgaven bij gemeenten, € 228 miljoen
- o Uitbreiden aantal praktijkondersteuners jeugdzorg, € 10 miljoen
- o Extra inzet en regie op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, € 200 miljoen
- o Regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg, € 55 miljoen. Dit laatste bedrag wordt in de komende septembercirculaire verwerkt.

Voor Schagen betreft dit een bedrag van € 981.000 voor het jaar 2021.

Het kabinet en de VNG zijn in gesprek over de uitkomsten van het advies van de Commissie van Wijzen (arbitragecommissie). Op 3 juni 2021 is, na overleg tussen het kabinet en de VNG, voor het jaar 2022 een extra bedrag ad € 1.314 miljoen beschikbaar gesteld. Het bedrag voor de jaren 2023 en verder is ter besluitvorming van het nieuwe kabinet.

Het aandeel voor Schagen in het extra bedrag voor 2022 wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt door het Rijk.

5. Integratie-uitkering Participatie

De integratie-uitkering Participatie is geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen en volume-indexatie.

6. Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding statushouders

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college van burgemeester en wethouders in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Hiervoor ontvangen de gemeenten. Hiervoor ontvangen de gemeenten € 2.370 per persoon.

7. Decentralisatie-uitkering Heroriëntatie zelfstandigen

Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandig ondernemers is in 2021 incidenteel een bedrag van € 6,39 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd. Het aandeel van Schagen hierin is € 20.771.

8. Decentralisatie-uitkering Jeugd aan zet

Op verzoek van het Veiligheidsberaad (werkgroep jongeren) is het gemeentelijk programma Jeugd aan zet in crisistijd verlengd. Het programma beoogt jongeren te ondersteunen die geraakt worden door de effecten van de coronacrisis.

9. Integratie-uitkering Inburgering

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Daarom wordt de vergoeding voor structurele uitvoeringskosten in 2021 verlaagd. Daar tegenover staat een stijging van de integratie-uitkering Inburgering voor 2021 tot en met 2026 voor o.a. de begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep (inburgeraars die nog inburgeringsplichtig zijn onder de Wet Inburgering 2013) en de extra implementatiekosten als gevolg van het uitstel.

10. Rijksvaccinatieprogramma meningokokken

Met ingang van 1 januari 2021 is de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma.

11. Handhaving energielabel C kantoren

In het Bouwbesluit is vastgelegd dat per 1 januari 2023 een kantoor energielabel C of beter moet hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. De gemeente is het bevoegde gezag en handhaaft de wetgeving. Via de algemene uitkering ontvangen de gemeenten compensatie voor de handhavingslasten.

12. BCF plafond

De afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-ompensatiefonds (BCF) over 2020 was lager dan de hiervoor opgenomen stelpost. Ook voor de jaren 2022 en verder is deze stelpost aangepast.

13. Versterking gemeentelijke antidiscriminatievoorziening

In 2009 is de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen in werking getreden. Het doel van deze wet is een landelijk dekkend stelsel van meldpunten voor onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie en de registratie van klachten over discriminatie. Vanaf 2021 wordt er extra budget aan de algemene uitkering toegevoegd, zodat de antidiscriminatievoorziening (ADV) meer activiteiten kunnen ontplooiën, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken.

14. Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Vanaf 2022 zijn middelen aan de algemene uitkering toegevoegd voor de uitvoering van het wetsvoorstel "Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg". Met dit wetsvoorstel krijgen gemeenten de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeenten. De gemeente moet deze taak opdragen aan dezelfde organisatie die voor de gemeente de JGZ uitvoert.

15. Decentralisatie-uitkering Armoede bestrijding kinderen

Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling van deze gelden op basis van CBS-gegevens over kinderen met een kans op armoede.

16. Wet Open Overheid

De Tweede kamer heeft de Wet open overheid (Woo) aangenomen. De wet beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Na goedkeuring door de Eerste kamer zal de wet waarschijnlijk in 2022 in werking treden. De huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt dan ingetrokken. De financiële middelen zijn bestemd voor het opleiden van medewerkers, aanpassen van procedures, actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

17. Decentralisatie-uitkering Kerkenvisie

Voor de ontwikkeling van een integrale kerkenvisie op gemeentelijk niveau ontvangt Schagen € 50.000.

Herijking gemeentefonds

Naar aanleiding van opmerkingen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), gemeenten en de Tweede Kamer worden de gegevens nader geanalyseerd. Een nieuw verdeelvoorstel wordt hierna voorgelegd aan de ROB en de VNG voor advies.

Besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling, voorzien per 1 januari 2023, is aan het nieuwe kabinet.

Namens het college van burgemeester en wethouders,
De portefeuillehouder,

Joke Kruit